

Státní okresní archiv Plzeň-jih se sídlem v Blovicích

Místní národní výbor Mantov

1945–1960

Inventář

EL NAD č.: 209

AP č.: 492

Jana Mašková

Blovice 2017

Obsah

Úvod

I. Vývoj původce archiválií	3
II. Vývoj a dějiny archivního fondu	6
III. Archivní charakteristika archivního fondu	7
IV. Stručný rozbor obsahu archivního fondu	8
V. Záznam o uspořádání archivního fondu a sestavení archivní pomůcky	9

Seznam použitých pramenů a literatury	10
---------------------------------------	----

Příloha

Seznam použitých zkratk	11
-------------------------	----

Inventární seznam

1. Orgány národního výboru

Zápisy ze schůzí pléna	13
------------------------	----

Zápisy ze schůzí rady	13
-----------------------	----

2. Úřad národního výboru

I. Úřední knihy

Knihy účetní	13
--------------	----

II. Spisový materiál

a) Registraturní pomůcky	13
--------------------------	----

b) Spisy	13
----------	----

I. Vývoj původce archiválií

Původcem archiválií je Místní národní výbor Mantov (květen 1945–11. června 1960).

Obec Mantov, ležící na řece Radbuze, se nachází 1 km jižně od Chotěšova.

Mezi roky 1945–1949 patřila obec Mantov do správního okresu Stříbro. Podle vládního nařízení č. 3/1949 Sb., o územní organizaci okresů, se obec Mantov s účinností od 1. února 1949 stala součástí okresu Stod. Od 12. června 1960 došlo k integraci obce Mantov s obcí Chotěšov. Po sloučení obou obcí Místní národní výbor v Mantově zanikl a obec spravoval Místní národní výbor v Chotěšově.

Před druhou světovou válkou, v roce 1920, čítala obec Mantov 1207 obyvatel, z toho bylo 960 obyvatel německé národnosti. K 1. dubnu 1946 byl celkový počet obyvatel Mantova 1158, z toho 406 Čechů a 752 Němců.

Po skončení druhé světové války v květnu 1945 začaly na osvobozeném území Československé republiky podle ústavního dekretu prezidenta republiky č. 18/1944 Úředního věstníku československého, o národních výborech a prozatímním Národním shromáždění, vznikat národní výbory, které se staly základem organizace veřejné správy. Postavení místních národních výborů v obci, způsob voleb do nich a výkon pravomoci stanovila vláda prostřednictvím vládního nařízení č. 4/1945 Sb., o volbě a pravomoci národních výborů. Podle vládního nařízení č. 44/1945 Sb., kterým se mění vládní nařízení ze dne 5. května 1945 č. 4 Sb., o volbě a pravomoci národních výborů, a vyhlášky ministerstva vnitra č. 45/1945 Sb., o úplném znění vládního nařízení o volbě a pravomoci národních výborů, se měl v každé obci ustavit místní národní výbor. Místní národní výbor převzal dnem svého ustavení pravomoci, které mělo dosud obecní zastupitelstvo, obecní rada a starosta obce.

Směrnice č. 6/1945 Ú. 1. ministerstva vnitra pro národní výbory místní a okresní, schválená Vládou republiky československé z roku 1945 a na ni navazující Vyhláška ministerstva vnitra č. 975/1947 Ú. 1., kterou se vydává prozatímní jednací řád pro místní národní výbory (místní správní komise) a jejich složky, určily vnitřní složení výborů, jejich pravomoci, způsoby vedení hospodaření a vedení a podepisování některých druhů písemností. Tyto dokumenty rozlišovaly národní výbory na volený sbor složený z členů národního výboru, jeho složky (rada, předseda, referenti a komise) a úřad národního výboru. Národní výbory byly definovány jako orgány zastupitelské a orgány veřejné správy, které v obvodu své působnosti spravují všechny veřejné záležitosti, pokud nejsou spravovány jiným veřejným orgánem. Ve věcech státní správy byly národní výbory podřízeny vládě a zároveň byla

uplatněna podřízenost národního výboru nižšího stupně národnímu výboru vyššího stupně. Stanovení vnitřní organizace a způsobu, jakým mají národní výbory vykonávat svou působnost, byly v pravomoci ministra vnitra.

Pro dočasnou správu obcí, v nichž bylo převážně státně nespolehlivé obyvatelstvo, nemohl být ustaven národní výbor, a proto byly podle § 6 vládního nařízení č. 4/1945 Sb., jmenovány okresními národními výbory, resp. okresními správními komisemi místní správní komise, jejichž pravomoci byly stejné jako pravomoci místních národních výborů. Místní správní komise měly být nahrazeny místními národními výbory na základě výsledků voleb do Ústavodárného Národního shromáždění podle § 1a § 11, odst. 2 vládního nařízení č. 120/1946 Sb., o obnovení národních výborů na podkladě výsledků voleb do Ústavodárného Národního shromáždění. Hlavním kritériem pro vznik místního národního výboru byl počet 50 platných voličských hlasů v obci. Pokud počet platných hlasů nedosáhl tohoto počtu, fungovala v obci i nadále místní správní komise, nejdéle však do roku 1950, kdy byla na základě vládního nařízení č. 14/1950 Sb., o organizaci místních národních výborů, přeměněna na místní národní výbor.

Kdy došlo ke vzniku MNV Mantov nelze z torza dochovaných archiválií uložených v archivním fondu zjistit.

Postupně, po celou dobu existence národních výborů, byly vydány stovky norem, které určovaly podmínky pro činnost národních výborů, jejich složek, zřizovaných organizací apod. Hlavním orgánem národního výboru bylo plénium, které rozhodovalo o důležitých záležitostech obce. Volilo další orgány národního výboru, především radu, která vykonávala zejména rozhodnutí pléna. Poradním orgánem rady byly komise, které volilo plénium národního výboru a které neměly rozhodovací pravomoc.

První zmínka o fungování MNV Mantov je z 14. února 1946. Původní členové revolučního národního výboru žádali ONV Stříbro o zrušení tohoto revolučního národního výboru a o vypsání nových voleb. Jako důvod uvedli nový příliv českých usedlíků, v nichž převládala většina členů KSČ a kteří byli s režimem tehdejšího vedení NV Mantov nespokojeni (NV pracoval dle starých metod, které nevyhovovaly postavení lidové republiky). Na základě této žádosti byl 21. března 1946 ustaven nový MNV Mantov. Funkci předsedy MNV vykonával Vilém Lukáš (člen KSČ), místopředsedy Karel Kubíček (člen ČSSD). Dále měl MNV 16 členů, z toho bylo 8 členů za ČSSD a 8 členů za KSČ.

Do vydání ústavního zákona č. 150/1948 Sb., Ústava Československé republiky, měly dosavadní právní normy týkající se národních výborů ve většině případů prozatímní charakter. Ústavou definovala národní výbory jako „nositele a vykonavatele státní moci v obcích,

okresech a krajích“ a jejich existenci právně zakotvila jako nedílnou součást státního zřízení Československé republiky.

Na základě reformy provedené zákonem č. 280/1948 Sb., o krajském zřízení, byl od 1. ledna 1949 zřízen kraj Plzeňský, jehož součástí se stala i obec Mantov. Zároveň byla vládním nařízením č. 3/1949 Sb., o územní organizaci okresů, provedena reorganizace okresů. Obec Mantov tímto přešla ze správy okresu Stříbro do správy okresu Stod.

V roce 1949 byl vydán mj. zákon č. 268/1949 Sb., o matrikách. Na jeho základě byla v Plzeňském kraji určena sídla matričních obvodů a stanoven jejich územní rozsah. Zároveň bylo sjednoceno vedení matrik a svěřeno výlučně místním národním výborům v sídle nově zřízených matričních obvodů. Původní sídlo farního obvodu pro obec Mantov se nacházelo v Chotěšově, stejně jako sídlo matričního obvodu, kam byla obec Mantov od 1. ledna 1950 zařazena.

V únoru 1950 proběhla podle § 27 odst. 1 vládního nařízení č. 14/1950 Sb, o organizaci místních národních výborů, reorganizace MNV Mantov. Na základě výše zmíněného vládního nařízení byl předsedou nově zvoleného MNV Mantov jmenován Miloslav Motlík, místopředsedou Václav Pitter. Dále bylo jmenováno 23 členů MNV. Všichni členi nově jmenovaného MNV složili slib před zástupcem ONV Stod dne 25. dubna 1950. V rámci MNV pracovaly tyto referáty: referát pro všeobecné vnitřní věci, plánovací a bezpečnostní, zemědělský, finanční, referát pro školství, osvětu a tělesnou výchovu, referát práce a sociální péče, zdravotnický referát, hospodářský a technická referát a referát pro výživu.

Na základě výše uvedeného vládního nařízení byly nově národní výbory rozděleny do čtyř kategorií podle počtu obyvatel a od toho se odvíjely jejich kompetence. MNV Mantov byl s počtem 928 obyvatel zařazen do II. kategorie.

Vládním nařízením č. 119/1951 Sb., o tajemnicích místních národních výborů, byla upravena působnost tajemníků MNV jako jejich plně uvolněných funkcionářů. Tajemník byl výkonným orgánem MNV a za svou činnost odpovídal jeho předsedovi a radě; řídil se jejich pokyny, zúčastňoval se všech schůzí pléna a rady MNV, působil jako politický a odborný poradce a pomocník MNV, a to zejména v oblasti zemědělské výroby; za svou činnost odpovídal i předsedovi a tajemníkovi nadřazeného okresního národního výboru.

Ke 12. únoru 1952 bylo v MNV Mantov evidováno 25 členů. Funkci předsedy MNV zastával v té době František Hořký, tajemníkem byl Václav Šuh. Při MNV fungovaly referáty zemědělský, finanční, stavební, vyživovací, kulturní a bytový.

Do existence národních výborů významně zasáhlo v roce 1954 přijetí ústavního zákona č. 12/1954 Sb., o národních výborech, zákona č. 13/1954 Sb., o národních výborech,

zákona č. 14/1954 Sb., o volbách do národních výborů, na jehož základě proběhly 16. května 1954 první volby do národních výborů. Dosud byli členové národních výborů jmenováni okresním národním výborem na návrh Národní fronty. Volební období bylo tříleté, do té doby fungující referentský systém, kdy určení členové rady měli přidělené jednotlivé úřední agendy, které zajišťovali ve spolupráci s příslušnou komisí národního výboru, a kteří za svou činnost byli odpovědní plenárnímu zasedání a radě, byl zrušen.

Další volby se konaly na základě zákona č. 11/1957 Sb., kterým se mění a doplňuje zákon o volbách do národních výborů. Tímto zákonem byl pozměněn a doplněn zákon č. 14/1954 Sb., o volbách do národních výborů.

Na základě těchto voleb byl na ustavující schůzi MNV dne 28. května 1957 do funkce předsedy národního výboru zvolen Dobroslav Smrček, tajemníkem František Holý.

Okresní národní výbor Stod na základě jednání rady ze dne 6. května 1960 usnesením č. 60 schválil sloučení obce Mantov s obcí Chotěšov s platností od 12. června 1960. Název orgánu vykonávajícího správu v jemu určeném obvodu působnosti, byl stanoven na MNV Chotěšov se sídlem tamtéž. MNV Mantov tímto dnem zanikl.

Ani po vydání zákona České národní rady č. 367/1990 Sb., o obcích (obecním zřízení), kdy vznikaly nově obecní úřady, Obecní úřad v Mantově obnoven nebyl.

Sídlo MNV Mantov se z torza dochovaných archiválií nepodařilo zjistit.

II. Vývoj a dějiny archivního fondu

Archiválie archivního fondu MNV Mantov byly do archivu předávány v následujících přírůstcích.

První část archivního fondu, 2 knihy zápisů z plenárních zasedání MNV a rady z let 1957–1960 a podací protokol z let 1957–1960 byla do Okresního archivu v Blovicích předána v roce 1965 z Okresního archivu ve Stodu se sídlem ve Staňkově bez předávacího protokolu.

Další část archivního fondu, 3 úřední knihy z let 1959–1960, byla do Okresního archivu v Blovicích předána na základě skartačního řízení provedeného u MNV Chotěšov dne 7. listopadu 1974 (č. j. OA 69/74). Archiválie byly do knihy přírůstků zapsány pod č. př. 449.

V roce 1965 bylo u MNV Chotěšov provedeno Okresním archivem v Blovicích skartační řízení (č. j. OA 8/65). Vybrané archiválie z let 1945–1960 byly sice do archivu předány, ale z neznámých důvodů k jejich zapsání do knihy přírůstků nedošlo. Do knihy přírůstků byly archiválie dodatečně zapsány 10. března 1999 pod č. př. 18/99.

Na základě skartačního řízení provedeného u Obecního úřadu Chotěšov dne 24. dubna 2009 byl do archivu předán 1 balík archiválií z let 1945–1960 (SOAP/050-0213/2009). Do knihy přírůstků byly archiválie zapsány pod č. př. 33/09.

Při inventarizaci archivního fondu MNV Chotěšov v roce 2009 byly z č. př. 19/99 do archivního fondu MNV Mantov přesunuty přiděly rodinných domů z roku 1949 a vloženy do balíku č. 2.

MNV se ve spisové službě, i když nedůsledně (nepřiděloval ukládací ani skartační znaky u příslušných spisů v podacím protokolu ani přímo na spisy), částečně řídil podle centrálně vydaného spisového řádu, o čemž svědčí vedení podacího protokolu (inv. č. 6) v letech 1957–1960 a přidělování čísel jednacích. Otisky prezentačního razítka se na korespondenci MNV nenacházejí.

III. Archivní charakteristika archivního fondu

Archivní fond MNV Mantov obsahuje celkem 5 úředních knih z let 1957–1960, 1 podací protokol z let 1957–1960 a 2 kartony archiválií z let 1945–1960.

V 1. pololetí 1961 došlo k hrubému uspořádání archivního fondu MNV Mantov pracovníkem Okresního archivu v Blovicích JUDr. Václavem Skalou.

Protože, jak již bylo poznamenáno v II. kapitole, pracovníci MNV se při výkonu spisové služby spisovým řádem řídili velmi nedůsledně – vedli pouze podací protokoly a přidělovali čísla jednací podle těchto protokolů, bylo pro pořádání spisů využito umělé schéma pro pořádání spisů archivních fondů místních národních výborů obsažené v Metodickém pokynu pro inventární zpracování archivních fondů národních výborů ve Státním oblastním archivu v Plzni, č. j. SOAP/006-3120/2007.

Z výše uvedeného metodického pokynu vychází i rozdělení archivního fondu MNV Mantov na oddíl 1. Orgány národního výboru a 2. Úřad národního výboru. Oddíl 1. Orgány národního výboru je zastoupen knihou zápisů ze schůzí pléna MNV a knihou zápisů ze schůzí rady MNV. Oddíl 2. Úřad národního výboru je rozdělen na úřední knihy a spisový materiál. Část věnovaná úředním knihám obsahuje účetní knihy, které jsou zastoupeny knihou příjmů, knihou výdajů a pokladním deníkem. Spisový materiál je zastoupen registraturní pomůckou a pododdílem spisy.

Inventární jednotky jsou tvořeny následujícím způsobem: každá úřední kniha tvoří samostatnou inventární jednotku, stejně tak i podací protokol. U spisů je inventární jednotka tvořena jejich věcnou skupinou.

Po formální stránce je archivní pomůcka vyhotovena na základě Metodického pokynu ředitele Státního oblastního archivu v Plzni pro zpracování archiválií a tvorbu archivních pomůcek (č. j. SOAP/006-0767/2010), jeho dodatku (č. j. SOAP/006-1300/2014) a informace k tomuto dodatku (č. j. SOAP/006-0813/2015), Metodického pokynu č. 1/2013 odboru archivní správy a spisové služby Ministerstva vnitra (č. j. MV-46913/AS-1/AS-2013) a podle metodického pokynu pro inventární zpracování archivních fondů národních výborů ve Státním oblastním archivu v Plzni (č. j. SOAP/006-3120/2007).

Jazykem archivního fondu je z větší části čeština, dále pak němčina (inv. č. 13) a angličtina (inv. č. 20).

Vzhledem k absenci dalších archiválií dochovaných z činnosti původce, je archivní fond z hlediska úplnosti materiálu považován za torzovitý. Před vlastní inventarizací archivního fondu došlo k jeho fyzickému vyčištění a zabalení knih do balicího papíru. Archivní fond není poškozen.

U inv. č. 30 (rámcový plán pro přiděl konfiskovaných drobných živnostenských podniků) je datace archiválií určena odhadem a je uvedena v hranatých závorkách.

Před zpracováním byla celková metráž archivního fondu 0,31 bm.

Po inventarizaci je celková metráž archivního fondu 0,27 bm, z toho připadá 0,08 bm na úřední knihy, 0,01 bm na podací protokol a 0,18 bm na kartony.

Rozdíl v celkové metráži a skladbě evidenčních jednotek archivního fondu MNV Mantov před a po inventarizaci archivního fondu je způsobem novou adjustací archiválií ve spisové podobě. Ty byly původně uloženy ve třech kartonech, nově jsou uloženy ve dvou.

Vyřazení archiválií z evidencí NAD z důvodu přehodnocení významu nebylo v archivním fondu provedeno.

Archivní fond je uložen ve Státním okresním archivu Plzeň-jih se sídlem v Blovicích.

IV. Stručný rozbor obsahu archivního fondu

Z části 1. Orgány národního výboru stojí za pozornost zejména zápisy ze schůzí MNV a rady (inv. č. 1, 2), které podávají informace o vývoji obce. Za upozornění stojí i archiválie související s odsunem Němců. Jedná se např. o evidenci obyvatel (inv. č. 10) nebo přehledy o konfiskovaném majetku odsunutých Němců (inv. č. 22–25).

V. Záznam o uspořádání archivního fondu a sestavení archivní pomůcky

V letech 2016–2017 ve Státním okresním archivu Plzeň-jih se sídlem v Blovicích archivní fond Místní národní výbor Mantov uspořádala a archivní pomůcku vyhotovila Jana Mašková.

V Blovicích dne 11. 1. 2017

.....

Jana Mašková

Seznam použitých pramenů a literatury

1. Prameny

a) archivní

Státní okresní archiv Plzeň-jih se sídlem v Blovicích

Okresní národní výbor Stod, inv. č. 12, karton č. 24, Zápisy ze schůzí MNV 1952

Okresní národní výbor Stod, inv. č. 18, karton č. 38, Řízení podřízených NV a jejich rad, seznamy členů MNV (MSK) 1952–1957

Okresní národní výbor Stod, inv. č. 30, karton č. 50, Volby do národních výborů 1945–1948

Okresní národní výbor Stod, nezpracovaný materiál č. př. 1059, Zápisy ze schůzí pléna a rady 1952–1953, karton 52

b) tištěné:

Retrospektivní lexikon obcí Československé socialistické republiky 1850–1970, I. díl, sv. 1.
Praha: Federální statistický úřad, 1978.

Retrospektivní lexikon obcí Československé socialistické republiky 1850–1970, II. díl, sv. 1.
Praha: Federální statistický úřad, 1978.

Seznam matričních obvodů v českých krajích, Praha : Ministerstvo vnitra, 1950

1. Literatura

ČECHOVÁ, Gabriela. Vývoj organizace a působnosti národních výborů v českých zemích v letech 1945–1960, *Archivní časopis*, 1962, roč. 12, s. 129-147.

HLEDÍKOVÁ, Zdeňka – JANÁK, Jan – DOBEŠ, Jan. *Dějiny správy v českých zemích: od počátků státu po současnost*. Praha : Nakladatelství Lidové noviny, 2005.

ŠTROBLÍK, Vladimír. Vývoj místních a městských národních výborů na území České republiky (1945–1990), *Archivní časopis*, 2001, roč. 51, s. 73-90.

Příloha

Seznam použitých zkratk

AP	archivní pomůcka
bm	běžný metr
č.	číslo
č. j.	číslo jednací
č. př.	číslo přírůstku
ČSSD	Československá strana sociálně demokratická
ev. jedn. č.	evidenční jednotka číslo
EL NAD	evidenční list Národního archivního dědictví
inv. č.	inventurní číslo
JEP	jednotná evidence půdy
kar	karton
KSČ	Komunistická strana Československa
MNV	místní národní výbor
NSDAP	Národně socialistická německá dělnická strana (Nationalsozialistische Deutsche Arbeiterpartei)
ONV	okresní národní výbor
ppr	podací protokol
Sb.	sbírka
roč.	ročník
ukn	úřední kniha

INVENTÁRNÍ SEZNAM

Inv. č.	Obsah	Časový rozsah	Evid. jdn. č.
---------	-------	---------------	------------------

1. Orgány národního výboru

1	Zápisy ze schůzí místního národního výboru	1957–1960	ukn 1
2	Zápisy ze schůzí rady	1958–1960	ukn 2

2. Úřad národního výboru

I. Úřední knihy

Knihy účetní

3	Kniha příjmů	1959–1960	ukn 3
4	Kniha výdajů	1960	ukn 4
5	Pokladní deník	1959–1960	ukn 5

II. Spisový materiál

a) Registrurní pomůcky

6	Podací protokol	1957–1960	ppr 1
---	-----------------	-----------	-------

b) Spisy

Organizace činnosti národního výboru

7	Statistické výkazy a přehledy	1958–1960	kar 1
8	Akční plán	1957	kar 1

Kontrolní činnost

9	Kontroly NV prováděné nadřízenými orgány	1959	kar 1
---	--	------	-------

Evidence obyvatelstva

10	Seznamy cizích příslušníků bydlících v obci k 21. 7. 1945	1945	kar 1
11	Seznamy členů NSDAP	1947	kar 1

Inv. č.	Obsah	Časový rozsah	Evid. jedn. č.
12	Seznam Němců	1945	kar 1
13	Evidenční lístky obyvatelstva	1946	kar 1
14	Policejní odhlášky	1946–1950	kar 1
15	Odhlášky trvalého pobytu občana	1949–1953	kar 1
16	Potvrzení přihlášky trvalého pobytu	1949–1952	kar 1
17	Přerušování trvalého pobytu	1950–1952	kar 1
18	Přihláška občana k přechodnému pobytu v soukromí	1949–1951	kar 1
19	Výměna zpráv ohlašovacích úřadů	1948	kar 1
20	Potvrzení Americké armády o demobilizaci Němců	1945	kar 1
21	Zjištění státní příslušnosti	1948	kar 1
Evidence a správa majetku			
22	Konfiskace majetku po Němcích – rodinné domy	1947–1948	kar 1
23	Konfiskace majetku po Němcích – radiopřijímače	1946	kar 1
24	Konfiskace majetku po Němcích – živnosti	1946	kar 1
25	Rozhodnutí o přidělení rodinných domků	1947	kar 2
Finanční hospodaření			
26	Rozpočty	1946–1959	kar 2
27	Rozbor výsledku hospodaření	1958	kar 2
28	Přehled o peněžním hospodaření MNV	1960	kar 2
29	Komplexní rozbor hospodaření	1959	kar 2
Živnosti, poskytování služeb občanů			
30	Rámcový plán pro přiděl konfiskovaných drobných živnostenských podniků	[1947]–[1948]	kar 2
Zemědělská půda			
31	JEP – závěrečný předávací protokol	1959	kar 2
32	JEP – hlášení změn	1960	kar 2
33	Seznam evidenčních listů a vložek k evidenčním listům	1959	kar 2

Inv. č.	Obsah	Časový rozsah	Evid. jedn. č.
34	Obecní výkaz o plochách kultur	1959	kar 2
35	Evidenční listy o plochách kultur	1959	kar 2
36	Zápis o provedení závěrečných přidělových prací	1949	kar 2

Název archivní pomůcky:	Místní národní výbor Mantov
Značka archivního fondu:	MNV Mantov
Časové rozmezí:	1945–1960
Počet evidenčních jednotek:	8 (5 úředních knih, 1 podací protokol, 2 kartony)
Počet inventárních jednotek:	36
Rozsah v bm:	0,27
Stav ke dni:	11. 1. 2017
Zpracovatelka archivního fondu:	Jana Mašková
Zpracovatelka archivní pomůcky:	Jana Mašková
Počet stran:	16
Počet exemplářů:	5
Schválila:	Mgr. Petra Martínková dne 11. 1. 2017 – č. j. SOAP/050-0022/2017